

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL ŠVIETIMO ĮSTATYMO NR. I-1489 PAPILDYMO
31¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-3329“ PROJEKTO
(TAP-19940(2); TAIS NR. 19-9834)**

2019-08-29 Nr. NV-2492

Vilnius

Projekto rengėjas - Švietimo, mokslo ir sporto ministerija.

Projekto tikslas. Pateikti Vyriausybės išvadą (pritarti tikslui, tačiau nepritarti teisinio reguliavimo priemonėms) Seimo narių E. Jovaišos, V. Juozapaičio, D. Šakalienės, K. Smirnov, G. Steponavičiaus, E. Pupinio, A. Gelūno pateiktam įstatymo projektui, kuriuo siekiama reglamentuoti ugdymąsi šeimoje (vaikas, jo tėvams (globėjams) pageidaujant pagal priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrąsias programas galėtų būti ugdomas šeimoje; su mokykla būtų pasirašoma mokymosi sutartis; prieš sudarydama mokymosi sutartį mokykla turės teisę patikrinti ugdymosi šeimoje sąlygas, vaiko žinių lygį pasitelkdama specialistus; mokykla aprūpintų mokomąją medžiagą, konsultuotų, vertintų mokymosi pažangą ir kt.; ugdymosi šeimoje ir finansavimo tvarką nustatytų Vyriausybė ar jos įgaliota institucija; siūloma Įstatymo įsigaliojimo data 2019-09-01).

Dabartinė situacija. Švietimo įstatyme ir kituose teisės aktuose šiuo metu nėra įtvirtinta galimybė pagal priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrąsias programas vaikui ugdytis šeimoje.

Projekto esmė. Siūloma *pritarti įstatymo projekto Nr. XIIP-3329 tikslui, tačiau nepritarti siūlomoms teisinio reguliavimo priemonėms:*

- ✓ Įstatymo projekte siūloma nustatyti, kad vaikas pagal priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrąsias programas gali ugdytis šeimoje, tėvams (globėjams, rūpintojams) su pasirinkta mokykla abipusiu sutarimu pasirašius mokymo sutartį. Sudarius mokymo sutartį su mokykla, švietimo teikėju taptų mokykla, kuri ir būtų atsakinga už vaikų ugdymą, todėl įtvirtinus šią nuostatą nebūtų pasiektas Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodytas tikslas – įtvirtinti ugdymosi šeimoje galimybę <...>.
- ✓ Įstatyme nustatyta, kad mokymo sutartį už vaiką iki 14 metų jo vardu sudaro tėvai (globėjai), veikdami išimtinai vaiko interesais, o vaikas nuo 14 iki 18 metų mokymo sutartį sudaro turėdamas tėvų (rūpintojų) rašytinį sutikimą. Įstatymo projekte siūloma nustatyti, kad tėvai (globėjai, rūpintojai) pasirašo mokymo sutartį su mokykla. Šios nuostatos nederą su Įstatymo nuostatomis ir prieštarauja Civilinio kodekso nuostatomis – nepilnamečiai nuo keturiolikos iki aštuoniolikos metų sandorius sudaro turėdami tėvų arba globėjų sutikimą;
- ✓ Įstatymo projekte nesudarytos prielaidos tinkamai užtikrinti vaiko teisių bei interesų apsaugą, nes nenustatyta, kad tėvai (globėjai, rūpintojai), priimdami sprendimą dėl vaikų ugdymosi šeimoje, turėtų atsižvelgti į vaiko nuomonę, nenustatyti reikalavimai tėvams (globėjams, rūpintojams), siekiantiems vaikus ugdyti šeimoje, jų teisės, pareigos, tėvų (globėjų, rūpintojų) prisiimtų įsipareigojimų vykdymo priežiūros mechanizmai ir priemonės už jų nevykdymą. Be to, Įstatymo projekte nenustatytos esminės vaiko ugdymosi šeimoje sąlygos, kurioms esant būtų leidžiama ugdyti vaiką šeimoje, jų vertinimo kriterijai;
- ✓ Įstatymo projektu siūloma įteisinti ugdymosi šeimoje formą, tačiau Įstatyme apibrėžta tik mokymosi formos sąvoka. Be to, mokymosi pagal formaliojo švietimo programas formas ir mokymo organizavimo pagal mokymosi formas tvarkos aprašus tvirtina švietimo, mokslo ir sporto ministras. Šios nuostatos tarpusavyje nederą;

- ✓ Įstatymo projekte siūloma nustatyti, kad prieš sudarydama sutartį dėl vaiko ugdymosi šeimoje, mokykla turi teisę patikrinti ugdymosi šeimoje sąlygas bei įvertinti vaiko raidos ir žinių lygį, pasitelkdama reikalingus specialistus. Mokykla, nesudariusi mokymo sutarties, neturi švietimo santykių, todėl netikslinga įtvirtinti teisę mokyklai tikrinti ugdymosi šeimoje sąlygas bei įvertinti vaiko raidos ir žinių lygį;
- ✓ Įstatyme nustatyta, jog mokinyš, kuris mokosi pagal pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programas, vadovėliais naudojasi nemokamai bei kad mokinį individualiomis mokymo priemonėmis aprūpina tėvai (globėjai, rūpintojai). Įstatymo projekte siūloma, kad mokykla vaikus aprūpintų mokomąja medžiaga. Ši nuostata nederą su Įstatymo nuostatomis.
- ✓ Įstatymo projekto siūlymas nustatyti, kad ugdymosi šeimoje finansavimo tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija, yra perteklinis.

Derinimas. Projektas svarstytas 2019-06-25 tarpinstituciniame pasitarime, aptartas neformaliame ministrų pasitarime ir patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės ir Socialinės politikos grupės pastabas.

Projektas derintas su Teisingumo ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos savivaldybių asociacija.

Atitiktis Vyriausybės programai. Projektas nesusijęs su Vyriausybės programos nuostatomis.

Dalykinio vertinimo išvada. Atsižvelgiant į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas siūlome projektą svarstyti tarpinstituciniame pasitarime.

Socialinės politikos grupės patarėja

Aistė Zedelytė-Kaminskė

tel. 8 706 63 741, el.p. aiste.zedelyte@lr.lt